

Epileptik ginginal hiperplazilerin modifiye edilmiş gingivektomi metodu ile tedavileri (*)

Erdem YARKUT (**)
Erdoğan TURGUT (***)

GİRİŞ

Bugün Dişhekimliği, tıbbın bölünmez bir parçası haline gelmiştir. Bu bakımından, Dişhekimliği tıbbın diğer dalları ile sıkı bir işbirliği ve temas halindedir. Bu arada bazı nörolojik hastalıklarda, hastaya çene fonksiyonları yönünden tam bir fayda sağlanması için, nörologlarla Dişhekiminin koordine çalışması gerekmektedir. Bilindiği gibi, epileptik hastaların dilantinle tedavileri neticesi, ağız boşluğununda, gingival hiperplazilere rastlanmakta ve çoğu zaman Dişhekimlerince uygulanan konservatif-cerrahî tedaviler, bir müddet ağızda fizyolojik ortamı sağlayabilmektedir.

Epilepsi (sar'a) şuursuzluk ve ihtilaç nöbetleri ile karaterize bir hastaliktır ve Grand Mal ve Petit Mal olarak iki şekilde mütalâa edilmektedir.

Grand Mal nöbetlerine müessir en iyi ilaç luminaldır. Uzun müddet luminal alınması neticesi luminale rezistan olan veya lu-

(*) Hacettepe Üniversitesi Dişhekimliği Yüksek Okulu Çalışmalarından.

(**) Hacettepe Üniversitesi Dişhekimliği Yüksek Okulu Ağız Patolojisi, Ağız Cerrahisi Bölümleri Doçent'i ve Şefi, Okul Müdürü.

(***) Hacettepe Üniversitesi Dişhekimliği Yüksek Okulu Cerrahi Bölümü asistanı (Dr. med. dent).

minalin narkotik tesir yaparak, şahsin psişik durumunu bozduğu vakalarda dilantin tedavisine geçilmektedir (1).

Dilantin (5-5 Diphenyl-hydantoinate de sodium) Phenytoine'in sodyum tuzudur. Beyaz, kokusuz, acı lezzetli ve alkolde eriyen bir tozdur (2).

Bu kimyasal etken, kuvvetli antikonvulsan ve biraz da hipnotik tesiri dolayısı ile epilepsinin Grand Mal şeklinde genellikle kullanılmaktadır (3).

Fetterman (1940) ve Gilman (1955) yaptıkları araştırmalarda dilantinin pek çok yan tesiri olabileceğini tesbit etmişlerdir (4). % 15-20 vakada ataxi (beden faaliyetlerinde intizamsızlık, vücut hareketlerinde karışıklık) sinirlilik, tremor, nistagmus, diplopi, pitoz, konuşma güçlükleri, apati, mental karışıklık, bağışırıcı, baş dönmesi, nefes əlma ve verme güçlüğü, mide ağrısı, bulantı, kusma, ateş, titreme, lökositoz, cilt tezahürleri, (kaşıntı, cilt kuruluğu) libidonun artması, toksik amblyopie (görme zaafiyeti) olabilmektedir (2-4).

Dilantinin yan tesirlerinden gingivada husule gelen hiperplaziler ilk defa 1939 yılında O.P. Kimball tarafından neşredilmiştir (5).

James R. Babcock, New Castle State Hospital'de dilantin alan 369 hastanın % 36ında gingival hiperplazi tesbit etmiştir (5). Panuska 546 hastanın % 32'sinde, Kimball 114 hastanın % 57'sinde husule geldiğini bildirmiştir. Merritt ve Putnam % 3, Gardner, Gross ve Wyne % 78, Glickman ve Lewitus % 21 olarak zikretmektedirler (5). Ortalama olarak dilantin alan hastaların hemen yarısında bu hiperplazi görülmektedir. Bu araştırmalara göre 5-25 yaşlar arasında yanı çocuklar ve gençlerde bu tip yan tesirler daha sık görülmektedir. Bu sıklık, 26 yaşına kadar olanlarda % 57, 26 yaşında büyüklerde % 21 dir (5-6).

Dilantinin gingivada hiperplazi husule getirmesinin askorbik asit metabolizması ile ilgili olduğu ileri sürülmüştür (7). Kimball ve Putnam bu hadiseyi ilacı kandaki askorbik asit seviyesini düşürmesine bağlarlar (2).

Babcock ve Nelson tükrukün dilantin muhtevası

ile bu ilaçlı alan hastalarda hiperplazi görülmesi arasında bir mü-nasebet kurmuşlardır. Alt anterior dişler bölgesindeki gingivadan başlaması, bu bölgedeki tükürüğün rolü olduğunu gösterir demektedirler (1-8-9).

Bütün bu çalışmalara rağmen, gingival hiperplazilerin nedeni bugün için henüz aydınlatılamamıştır.

Dilantin hiperplazilerinin tedavilerinde konservatif olarak antihistaminli ilaçlar denenmiş, fakat Brinkner, Inggle, Breg ve Falcetti'nin araştırmaları ile antihistaminlerin teda-vide rolü olmayacağı gösterilmiştir (1). Stream ve Leoni Anti-inflammatory Steroid Neodecadron (% 0,1 dexamethose 21 phosphate-neomycin sulfat) ile gingiva masajı yapmayı tavsiye etmektedirler. Fakat şurası muhakkak ki, ilerlemiş vakalarda tek ve katı tedavi cerrahidir. Bu hastalarda ameliyat endikasyonu 3 yönden önem kazanır (10-11). Bunlar :

1 — Fonksiyon, 2 — Ruhi Faktör, 3 — Estetikdir.

Gingivadaki bu büyümeler, konservatif tedavi ile önlenemediğinden, cerrahi müdahale zorunluluğu doğmaktadır. Normal gingivektomi tekniği ile yapılan ameliyatı müteakip, hasta dilantin almağa devam ettiğinden, sık sık rezidivler olmaktadır (7).

İncelediğimiz kaynaklarda, bugüne kadar dilantin hiperplazilerinde normal gingivektomi tekniğinin uygulanmakta olduğunu tesbit ettik (12-13).

Rezidivlerin çok kısa zamanda meydana gelmesi dilantin hiperplazilerinin tedavilerinde bazı modifikasyonların yapılması zo-runluluğunu ortaya çıkarmıştır. Genellikle normal gingivektomi tekniği uygulanan hastalarda bu sürenin uzatılması kanaatimize mümkün olamamaktadır. Bilindiği gibi normal gingivektomi tekniğinde hiperlazik gingival dokular ve cepler radikal olarak alınmakta, normal post-operatif prosedür uygulanarak enfeksiyon bölgesi elimine edilmekte ve gingivanın büzülmesi sağlanmaktadır. Dilantin hiperplazilerinin histolojik tetkikinde görüldüğü gibi, enfeksiyondan daha çok, gelişen bir fibröz doku mevcuttur ve bu doku adetâ bir fibromatozisi andırarak dişlerin labial ve kök kismına doğru iki istikamette gelişip, geniş bir bölgeyi kaplamaktadır. Normal gingivektomi tekniği ile yapılan cerrahi müdahale-

de ise sadece hiperplazik dokular alınarak yukarıda belirtilen komplikasyonların ortadan kaldırılması cihetine gidilmektedir. Şu halde sadece basit bir gingivektomi tekniği uygulanmaktadır. Bu şekilde rezidivin daha kısa zamanda meydana gelmesi tabiatile daha kolay olmaktadır. Bu teknigi modifiye ederek rezidiv süresini uzatmak mümkün olabilecek midir?

Çalışmamızın materyal ve metod kısmında teferruati ile anlatlığımız ve tarafımızdan 2 senedir uygulanan modifiye edilmiş gingivektomi tekniği bu sürenin daha uzun zamana müňhasır kalmasını temin edebilecegi düşüncesini ortaya koymuştur.

Bu suretle kanaatimizce gingival dilantin hiperplazisi olan vak'alarda rezidiv süresinin uzamasını temin etmek gayesine uygun bir gingivektomi tekniğinin ortaya çıkışmasına da zemin hazırlanabilir.

MATERİYAL ve METOD

Araştırmalarımızı son 2 seneden bu yana Polikliniğimize müracaat eden 15 vak'a üzerinde yaptık.

Çalışmalarımızı laboratuar ve klinik çalışmaları olarak 2 bölümde teksif ettik.

1 — Laboratuar çalışmaları :

Gingival hiperplazideki histolojik oluşumları tesbit edebilmek amacıyla ile, ameliyat esnasında kürete ettiğimiz materyeli formol içinde muhafaza ederek yine histoloji laboratuarında preparat hazırlandı ve hematoksilen-eozinle boyandı.

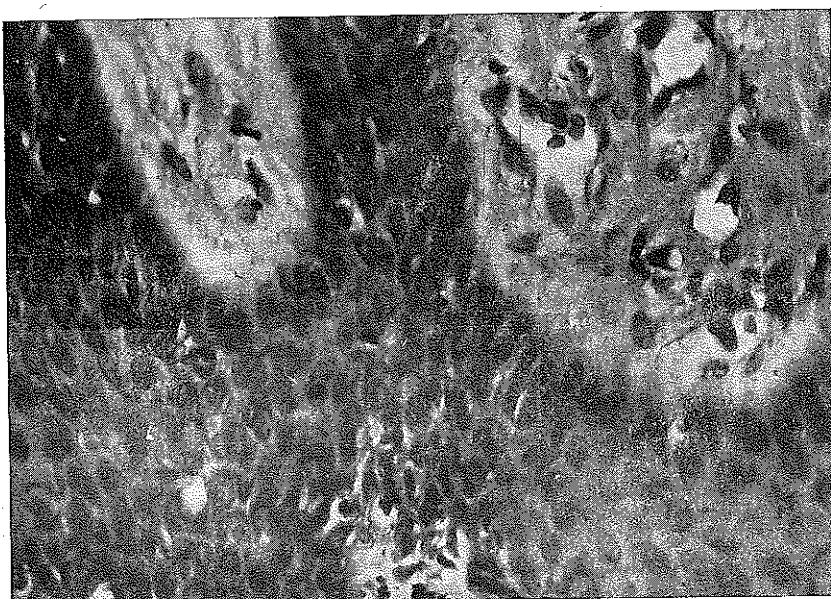
Genel patolojiden blindiği gibi, bir organın büyümesi, hücrelerinin veya stürüktürüün hacminin artması yahutta sayılarının çoğalması ile olur. Bilindiği gibi bir organ veya hücrenin hacminin büyümeye hiperplazi, hücre sayısının artması ile olan büyümeye hiperplazi adı verilir.

Dilantin tesiri ile gingivadaki büyümeler, hiperplazi mi, yoksa hiperplazi midir? Yapılan histolojik tetkikte bu büyümeyenin, submukozadak bağ dokusu elemanları ve kollagen fibrilerin sayısının artması suretiyle husule geldiği, hacimce bir büyümeyenin ol-

madiği görülmüş ve burada gingival bir hiperplazinin mevzubahis olduğu anlaşılmıştır.

Metaplazide bir hücre, diğer bir hücre tipine değişir. Vitamin A karansında, epitelin keratinize epitel tipine değişmesi bir metaplazidir. Dilantin alanların gingiva epitelinde de parakeratozis tesbit edilmiştir. Şu halde burada da aynı zamanda bir metaplaziden de bahsedilebilir.

Hazırladığımız preparatın mikroskopik tetkikinde, en dıştaki çok katlı yassı epitelde bir kalınlaşma (acanthosis) ve yeryer parakerotik bölgeler tesbit ettik. (Şekil 1)

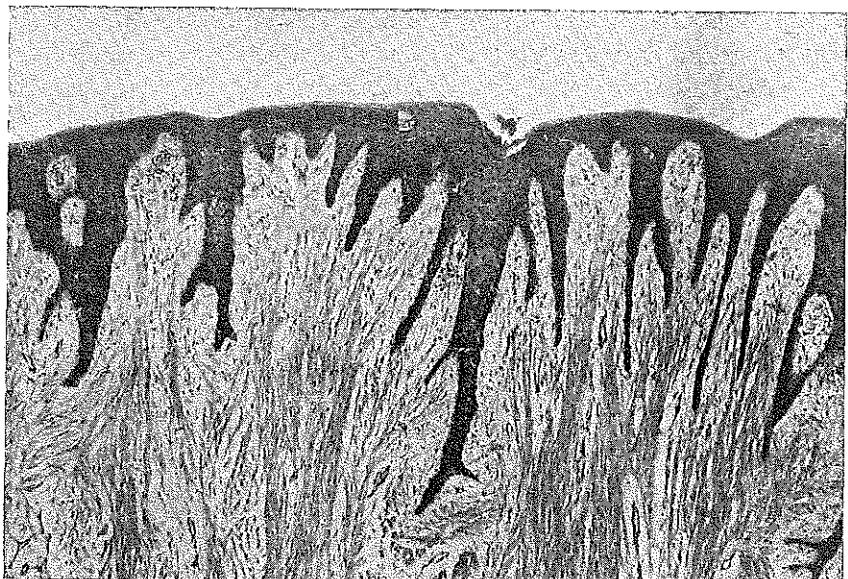

Şekil 1 : Çok katlı yassı epitel

Epitel papilla tarzında ince ve sık tepecikler halinde stromoya doğru ilerlemiştir. (Şekil 2)

Lamina propriadaki kollagen liflerde ileri derecede bir çoğalma, sayı artması vardır. Fibroblast ve fibrositler de fazlalaşmıştır. Proliferasyon bağ dokusunda olduğu gibi, konnektif doku stro-

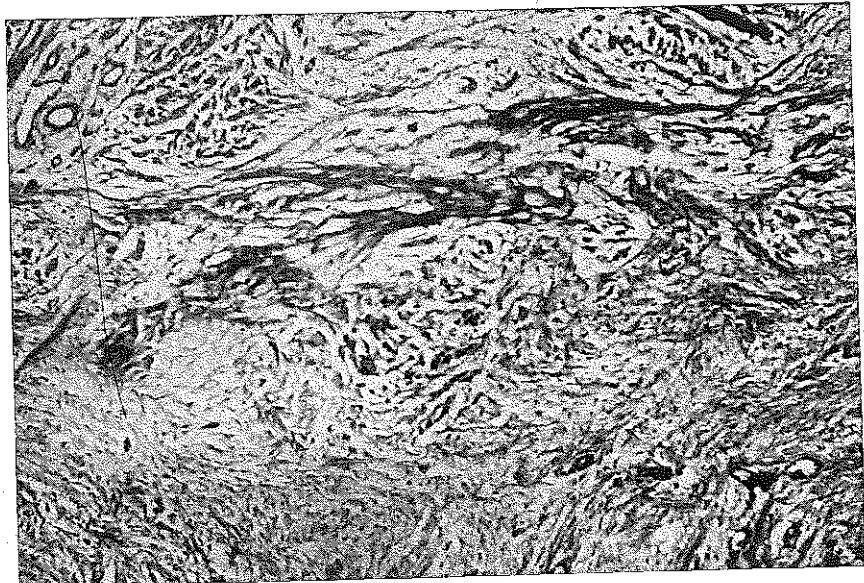
masındaki kapillerde de mevcuttur. Kan damarları coğalmış ve genişlemiş olup, irregülerdir. (Şekil 3-4)

Şekil 2 : Çok katlı yassı epitel ve Stroma

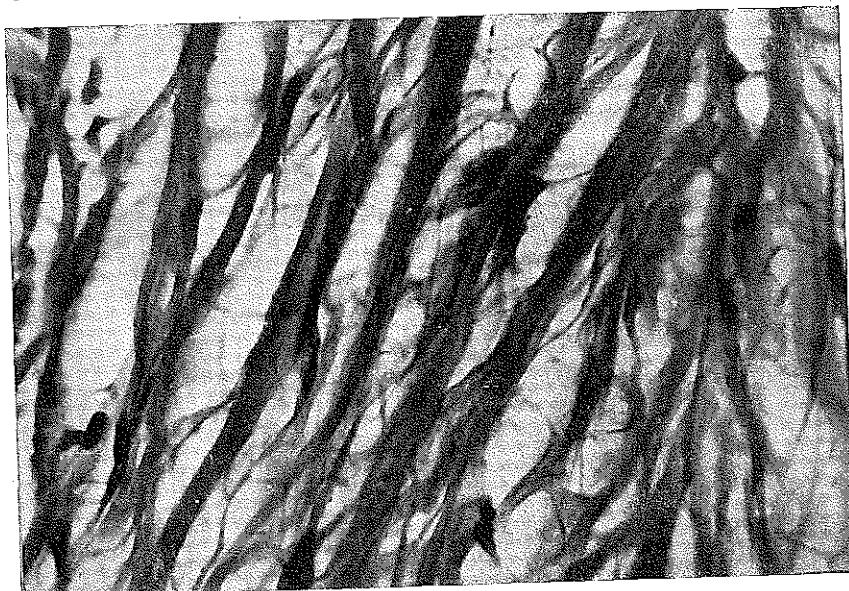

Şekil 3 : Stroma : Kollagen lifler

Şekil 4 : Stroma : Fibroblast, fibrosit ve damarlar

(Şekil 5) de çoğalan kollagen lifleri, fibroblast ve fibrositleri, büyük büyültme ile gayet net olarak görmek kabil olmaktadır.

Şekil 5 : Kollagen lifler, fibroblast ve fibrositler

Şu halde histolojik preparatlarda da görüldüğü gibi bu büyümeler gingivanın daha çok papiller bölgesinden başlayarak gelişmektedir. Bu durum uyguladığımız modifiye gingivektomi tekniği için çok önemli histolojik bir bulgudur. Çünkü teknigimizi bu bulguya göre geliştirmemiz icap etmektedir.

2 — Klinik çalışmaları :

Bilindiği gibi gingivektomi 3 şekilde uygulanmaktadır:

- 1 — Bisturi ile,
- 2 — Elektro cerrahi metodu,
- 3 — Chemiocotery metodu,

Modifiye ettiğimiz metotda, ilk iki şekli birleştirerek uygulamaktayız. Chemiocotery tekniği ise, triklorasetik asit % 50, fenol, kromik asit % 10, zenk klorid % 8 gibi solüsyonlarla, atışmanlar yaparak, şimik yolla koterize etme esasına dayanmaktadır.

Bütün hastalarımızda hemoglobin, kanama müddeti ve pihilaşma zamanının da tetkiki yapılmıştır. Dişetlerinde inflamasyon da mevcutsa önce konservatif tedavi uygulanmış ve birkaç seans detartaraj yapılmıştır.

Hastalarımıza genellikle lokal blok ve infiltrasyon anestezisi tatbik edilmiştir. Anestetik madde olarak % 2 lik novacaine veya xylocaine kullanılmıştır.

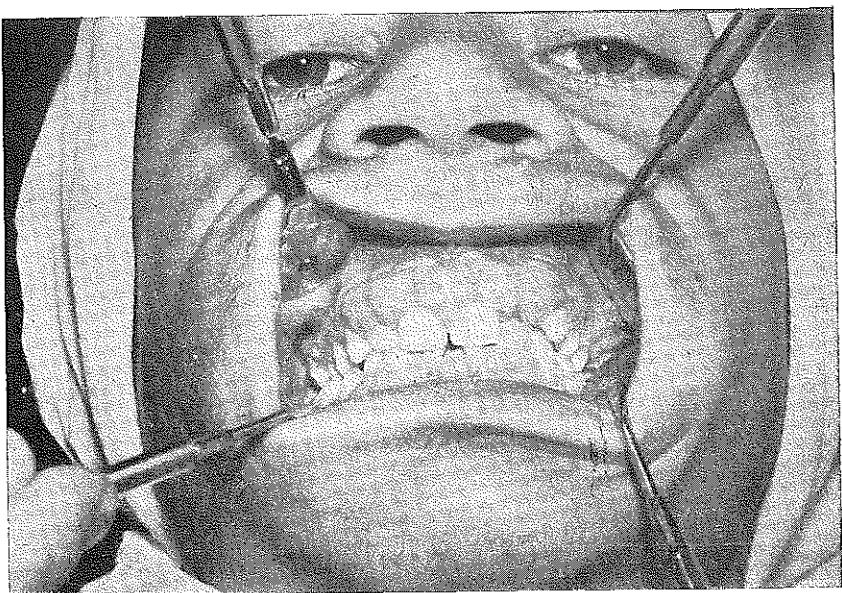
Genel anestezi tatbikinin ise mümkün olduğu kadar istisnai hallerde kullanılması cihetine gidilmiştir.

Ameliyat esasında epilepsi nöbeti gelen hastalara 5-10 mg. intramuskuler paraldehit verilmiştir.

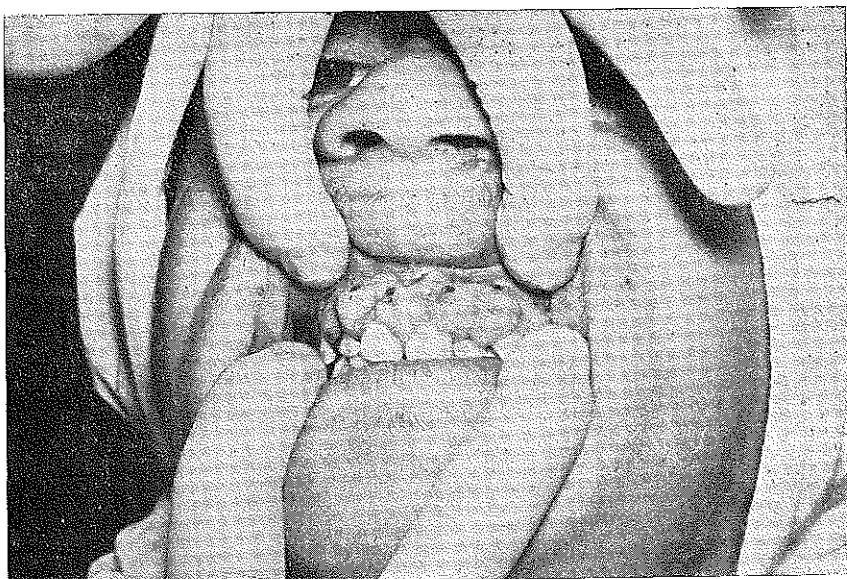
Modifiye gingivektomi tekniğimiz : Ameliyattan önce hastanın başı ve üstü steril örtülerle kapatılmıştır (Şekil 6).

Anestez tatbikinden sonra, son dişten itibaren, öne doğru, önce vestibülden sonra lingual ve palatalden bütün diş ceplerinin, cep derinliği ölçme preseli ile markajı yapılarak hiperplazik dokuların derinlikleri tesbit edilmiştir (Şekil 7).

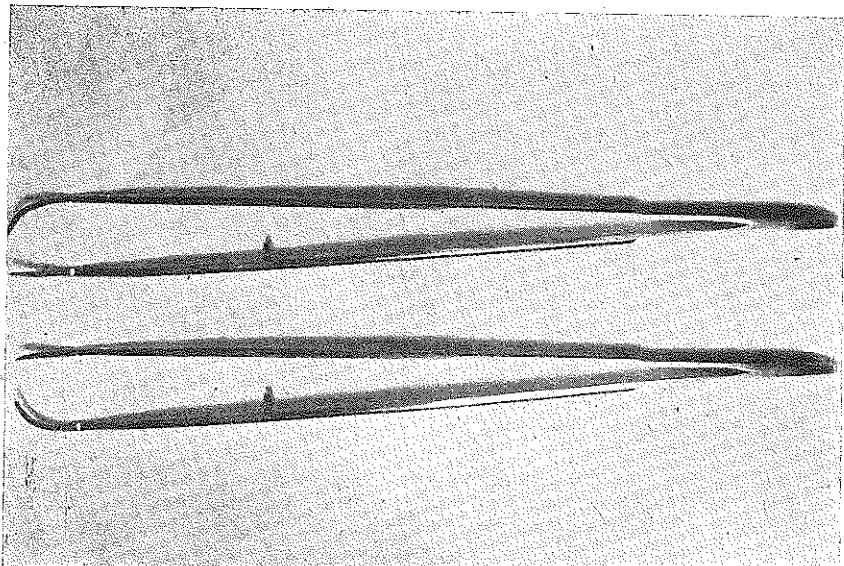
Cep derinliği ölçme preseli, bir ucu 2 mm. kadar eğilmiş bir presele benzer. Sağ ve sol için olmak üzere iki tanedir. (Şekil 8)

Şekil 6 : Ameliyat öncesi

Şekil 7 : Ceplerin markajı

Şekil 8 : Cep derinliği ölçme preselleri

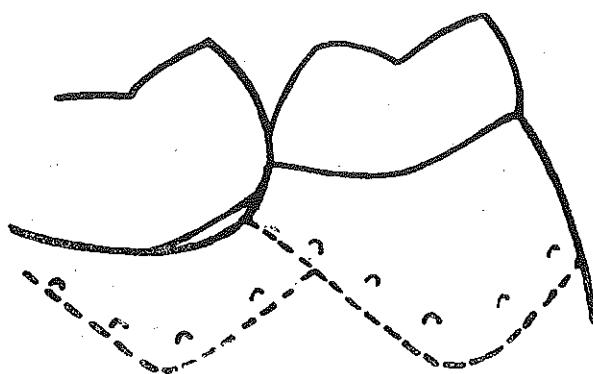
Modifiye gingivektomi safhaları :

1 — İlk ensizyon : İki şekilde uygulanabilmiştir.

A — Devamlı olan ensizyon : Mukoza, son dişten başlamak üzere, markajı yapılan kısımların 2-3 mm. üzerinden geçmek üzere, öne doğru kesilmiştir. Bisturi, dişlerin aksamı 45° lik bir meyille tutularak periosta kadar inmek suretiyle ensizyon yapılmıştır. (Şekil 9)

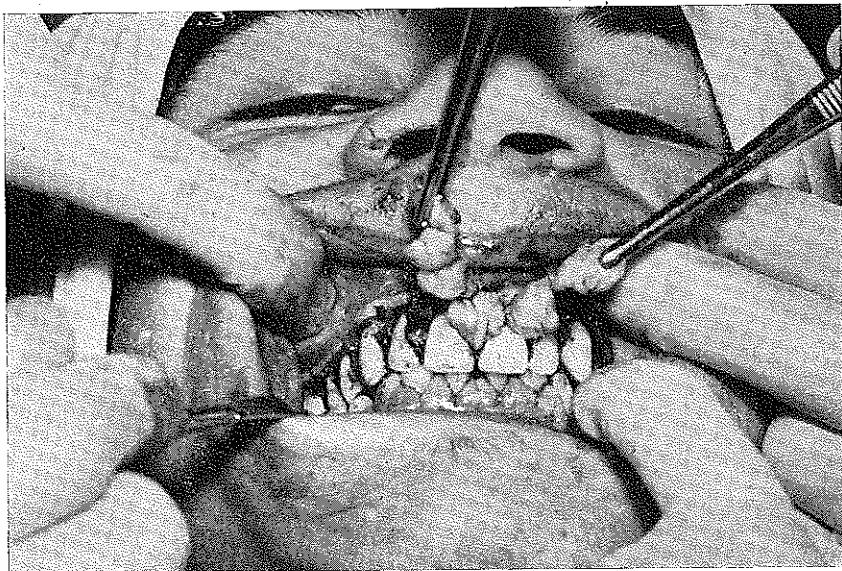
Şekil 9 : Devamlı olan ensizyon

Şekil 10 : Devamlı olmayan ensizyon

B — Devamlı olmayan ensizyon : Son dişten itibaren, bir dişin distofacial köşesinden, diğer dişin distofacial köşesine olmak üzere Şekil 10 da gösterilen bu ensizyon bazı vak'alarımıza uygulanmıştır. Tabiatıyla ensizyon facial, lingual ve palatinal kısımlara sıra ile tatbik edilmiştir.

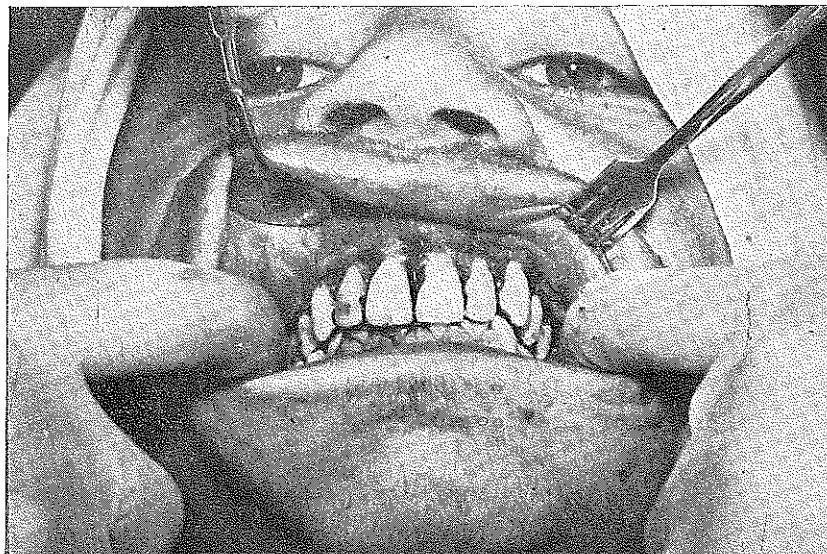
İlk ensizyondan sonra, periost elavatörü ile büyümüş diş eti kısımları, blok halinde ekarte edilmiştir. (Şekil 11)

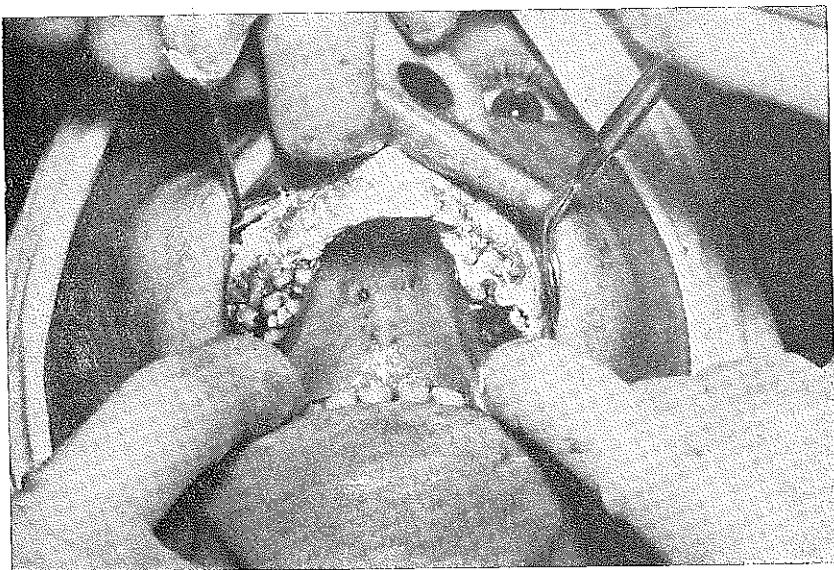
Şekil 11 : Hiperplazik dokunun kaldırılması

2 — İkinci ensizyon : İnteraproksimal kısımlar çeşitli büyüklükteki küretlerle dişten dişle alınmıştır. Elektrokoterle kana yan damar uçları yakılmış veya interaproksimal kısımlar yine elektrokoterle elimine edilmiştir. Kemikte heteroplazi olan vakalarda, uygun boydaki rond frezlerle kemiğin düzleştirilmesi, heteroplazik kısımları alınması cihetine gidilmiştir (Osteoplastı). İlk ensizyonun yapıldığı dişeti düz bir çizgi halinde olduğu için, eğri makasla, papillere uyan konturlar verilmiş ve iyleşikden sonra tabii formda bir dişetinin husule gelmesi sağlanmıştır. (Şekil 12) Ameliyat esnasında, açığa çıkan subgingival tartırlar kretuvarlarla temizlenmiştir. Operasyon sahası spançlarla iyice kurutulduktan sonra, doku diştan zenk-oksit-öjenol patı ile kapatılmıştır. (Şekil 12) Pat bir hafta ongün sonra preselle tutularak parçalar halinde çıkartılmış, ağız iç % 5 hidrojen peroksitile irrige edilmiş, epitelizasyonun iyi husule gelmediği vakalarda, tekrar pat koymak gerekmistiştir.

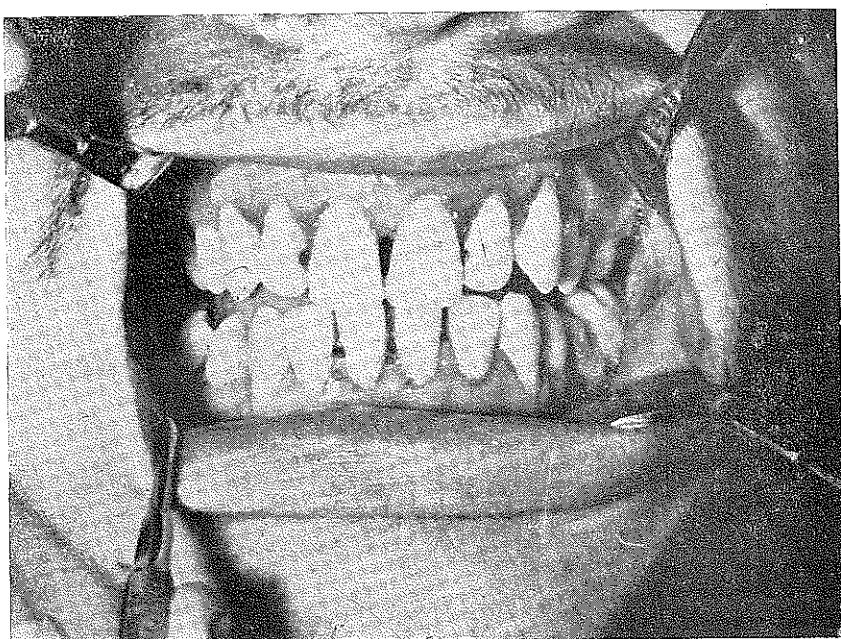
Genellikle hastalarımızda ameliyattan üç hafta sonra gingivamızın normal hale geldiği tesbit edilmiştir. (Şekil 14)

Şekil 12 : İkinci ensizyondan sonra

Sekil 13 : Pat tatbiki

Sekil 14 : Normal gingiva (Ameliyattan 3 hafta sonra)

S O N U Ç v e T A R T I Ş M A

Bu araştıma, dilantinle tedavi edilen epileptik hastalarda husule gelen gingival büyümelere modifiye bir gingivektomi tekniği uygulayarak, rezidiv süresini uzatmak amacıyla yapılmıştır. Baş vurdugumuz kaynaklarda, bugüne kadar bu tip hastalara normal gingivektominin uygulandığını, bunun sonucu, kısa bir süre sonra rezidiv olduğunu tesbit ederek, hastalara yardımcı olmak bakımından, tarafımızdan geliştirilen modifiye bir teknik uygulamayı denedik. Bu gaye ile, Materyel ve Matotda izah ettiğimiz teknik ile, Tablo I de görüldüğü üzere, Polikliniğimize müracaat eden 15 gingival hiperplazi vak'asına gingivektomi ameliyatı tatbik ettik. Modifiye tekniğin faydalı olup olmadığını tesbit bakımından, bu hastalardan 4 tanesine normal gingivektomi ameliyatı yaptıkt. Bu hastalarda 5-7 ay gibi kısa bir süre sonra rezidiv husule geldiğini gördük. Diğer taraftan, modifiye teknikle ameliyat edilen 11 vak'ada rezidiv süresi 10-21 ay arasında değişmektedir (Tablo 1). Bu sürelerin mukayeselerinden anlaşılacığı üzere, modifiye teknikte rezidiv süresi, normal gingivektomiye nazaran en az bir misli uzamış olmaktadır.

Bu duruma göre, uygulanan bu tekniğin, rezidiv sürelerinin uzaması bakımından, yararlı olduğu ortaya çıkmaktadır.

Normal gingivektomide, poşların markajı yapıldıktan sonra bunun hemen üzerinden ilk ensizyon yapıldığı halde, biz ilk ensizyonu 2-3 mm. yukarıdan yapmaktayız. Bu teknik, prolifere olmuş bağ dokusunun olduğu gibi, geride artık bırakmaksızın kürete edilmesi esasına dayanmaktadır. Gingival hiperplazinin sebebi madem ki bağ dokusunun çoğalmasıdır; o halde bu doku tamamen alındığı takdirde rezidivler o nisbettte geç husule gelmektedir.

Ayrıca bisturi ve elektro cerrahi tekniğini aynı zamanda tatbik etmekteyiz. Elektrokoterle koterize edildiği için, iyileşme sonucu sert nedbe dokusu husule gelmektedir. Kanaatimizce bu dokunun dilantin tesiri ile büyümesi daha geç olmaktadır.

Hastalardaki hiperplazi derecesini ölçmek için, histolojik tetkiklerde bulunduk. Bu suretle, hiperplazinin derecesine göre operasyonu uygulamak mümkün olabildiği gibi, yine histolojik

TABLO I.

No	Prot. No	Adı	Yaşı	Hiperplazi Derecesi	Ameliyat Tekniği	N E T İ C E
1	44	F. P.	27	Fazla	Normal Gin.	7 ayda Rezidiv
2	222	F. G.	16	Orta	» »	6 » »
3	344	M. E.	18	Orta	» »	5 » »
4	2523	İ. G.	24	Az	» »	6 » »
5	17823	M. K.	12	Fazla	Modifiye Gin.	16 » »
6	108	N. A.	21	Az	» »	21 » »
7	1455	M. Ö.	10	Orta	» »	16 aydır rezidiv Y.
8	1873	A. K.	15	Fazla	» »	10 » rezidiv
9	1906	M. T.	26	Orta	» »	18 » »
10	2434	Ü. Ü.	19	Orta	» »	19 » »
11	2522	Ü. Y.	31	Az	» »	17 » » Y.
12	2581	K. T.	10	Orta	» »	15 » » »
13	2613	H. Y.	14	Fazla	» »	14 » » »
14	2901	F. C.	19	Az	» »	11 » » »
15	3218	Y. A.	21	Fazla	» »	9 » » »

tetkiklerde tesbit edilen sekonder enfeksiyonların, operasyondan önce lokal ve konservatif tedavilerle giderilmesi sonucu, postoperatif komplikasyonların incelenmesi mümkün olabilmektedir.

Diğer taraftan, konservatif yoldan hiperplazilerin gelişmesini önleyebilmek için, epileptik hastaları tedavi eden nörologlaşkı işbirliği kurulması gerekmektedir. Luminale rezistan vak'larda, dilantine geçmeden önce gingival hiperplazi yapmayan mesantoin (methoin), hibicon 1-4 gr., gemonil 0.1 - 0,08 gr., primidon (mysoline), 0,4 - 2 gr., dianox 1-3 gr., peganon 2-3 gr., bromürler 3-6 gr. denenmesi yerinde olur (14-17). Vak'alarımızdan 3 tanesinde, luminalden hemen sonra veya luminalle birlikte dilantine (epdantoin) geçildiğini tesbit ettik. Ameliyatı müteakip, rezidiv olmaması için, müdavi hekimi ile görüşerek, dilantin yerine mysoline verilmesini temin ettik. Bu hastalarımızda epilepsi mysoline ile kontrol altında tutulabildiği gibi, mysolinin gingivada hiperplazi husule getirmesi gibi bir yan tesiri olmadılarından, halen bu hastalarımızdan rezidiv olmamıştır. Bu şekilde, hastalarda ikinci bir ameliyat zorunluluğu olmamaktadır.

Kanaatimizce ağız içinde mevcut olabilecek irritasyonlar, gingival hiperplazinin başlamasına amil olmakta ve ilerlemesini

hızlandırmaktadır. Nitekim total protez kullanan ve dilantin tedavisi uygulanan epileptik bir hastada, gingival hiperplazinin husule gelmesinde, total protezin irritasyonunun sebep teşkil etmesi akla yakın gelmektedir. Bu bakımından, ameliyatı müteakip, gingiva iyileştiğten sonra, oral fizyoterapi tatbik edilmesi, hastanın en az günde 3-4 defa periyodik olarak dişlerini fırçalaması ve dişetlerine parmakla masaj yapması şarttır.

Irritasyon yapabilecek kalkulusların eliminasyonu ve daima iyi bir oral hijyen sağlanması gerekmektedir.

Bunu temin için hasta ve ailesi ile sıkı bir iş birliği kurmak yine Dişhekimine düşen bir görev olmaktadır.

Ö Z E T

Bu araştırma, dilantin alan epileptik hastalarda husule gelen singival hiperplazilerin modifiye bir teknik uygulanarak rezidiv sürelerinin uzamasını temin gayesi ile yapılmıştır.

Deneyler laboratuar ve klinik olarak iki bölümde toplanmıştır. Laboratuar deneylerinde hiperplazik gingivanın histo - patolojik durumu incelenmiş, çok katlı yassi epitelli kalınlaşma ve parakeratozis, subepitelial tabakadaki kollagen lifler, bağ dokusu elemanları ve damarlarda sayıca çoğalma, sekonder enfeksiyonun da bulunduğu vakalarda perivasküler infiltasyon, plazma hücreleri ve lökositler tesbit edilmiş olup, bu bulgular ile klinik deneyleri desteklenmiştir.

Bu duruma göre luminale mukavemet eden epilepsi vakalarında, aynı gaye için kullanılan diğer ilaçlar denenmeden dilantin tedavisine geçilmemesi kanısına varılmıştır.

Bilantine bağlı gingival hiperplazilerde, tarafımızdan modifiye edilen gingivektomi tekniği ile prolifere olan bağ dokusunun tamamen kürete edilmesi ve elektrokoter kullanılarak, skar dokusunun husule gelmesinin temini, hastalarda yapılan uygulamalarda müsbet neticeler vermiştir.

Ayrıca ameliyat sonrası, hasta ile işbirliği yapılarak, oral hijyene riayetin sağlanması ve hastanın daima kontrol altında bulundurulması gerektiği de ortaya çıkmıştır.

S U M M A R Y

This research was carried out to discover the effects of a modified technique for the treatment of hyperplastic gingivitis in epileptic patients taking the drug DILANTIN, to improve the time lapse in the re-occurrence of the gingivitis.

Both clinical and laboratory findings have been shown separately. The histopathological studies carried out in the laboratory showed extra layers of epithelial tissue thickened and with parakeratosis, an increased blood supply to the superficial connective tissue and plasma cells and leucocytes were seen in cases of secondary infection due to perivascular infiltration.

In view of the radical treatment required for this disease, it is our opinion that patients suffering from epilepsy, found resistant to luminal should have the benefit of the trial of other drugs available before resorting to the use of DILANTIN.

This modified technique of gingivectomy for the treatment of hyperplastic gingivitis resulting from the taking DILANTIN by the complete curetting of the increased connective tissue and cautery to the resulting scar tissue, has proved successful.

With the co-operation of the patient in the observance of strict oral hygiene and a continuous follow - up of these cases in clinic marked improvement in delaying the re-occurrence of hyperplastic gingivitis has been proved.

L I T E R A T Ü R

- 1 — **Burket, L. W.** : The Nerves, the Nervous System and the Muscles. Oral Medicine. J. B. Lippincott Company. Philadelphia and Toronto. U.S.A. 28 : 376, 1965.
- 2 — **Kantemir, İ.** : Antiepileptik ilaçlar. Tedavinin esası farmakoloji. A. Ü. Tip Fak. Yayınlarından. Ankara. 2 : 80, 1957.
- 3 — **Thoma K. H.** : Neurologic diseases Oral surg. The C. V. Mosby Company. Saint Louis. U.S.A. 6:831, 1963
- 4 — **Grollman, A.** : Hydantoin derivatives. Farmacology and therapeutics. Lea and Febiger. Philadelphia. U. S. A. 7:215, 1965
- 5 — **Babcock, J. R.** : Incidence of gingival hyperplasia associated with Dilantin therapy in a hospital population. The journal of the American dental association. 16:70, 191, 1966
- 6 — **Manson, I. D.** : Periodontal disease associated with systemic conditions. Periodontics for the dental practitioner. Henry Kimpton, London. 16:70, 191, 1966
- 7 — **Wade, A. B.** : Pathology. Basic Periodontology. John Wright. Sons Ltd. Bristol - England. 4:95, 111, 232, 1965
- 8 — **Glicman, I.** : Gingival enlargement. Clinical Periodontology. W. B. Saunders Company. Philadelphia and London 8:81, 555, 665, 1965.
- 9 — **Bhaskar, S. N.** : Periodontal diseases. Synopsis of oral pathology. The C. V. Mosby Company. Saint Louis. U. S. A. 9:162, 1965

- 10 — **Mc Donald, R. E.** : Gingivitis and periodontal disturbances in children, Pedodontics. The C. V. Mosby Company. Saint Louis. U. S. A. 8 : 284, 1963
- 11 — **Archer, W. H.** : Surgical treatment of oral nonmalignant tumors, Oral Surg. W. B. Saunders Company. Philadelphia and London. 12 : 567, 569, 570, 571, 1966.
- 12 — **Goldman, H. M.** : Schluger, S., Fox, L., Cohen, D. V. : Physical health status affecting periodontal therapy, Periodontal therapy. The C. V. Mosby Company. Saint Louis. U. S. A. 28 : 409, 833, 1964
- 13 — **Pauline, F. S.** : Periodontics. Dimensions of dental hygiene. 9 : 383, 1966.
- 14 — **Grant, D., Stern, I. B., Everitt, F. G.** : Hyperplastic periodontal conditions. Orban's periodontics. The C. V. Mosby Company. Saint Louis. U. S. A. 4 : 220, 337, 1963.
- 15 — **Shafer, W. G., Hine, M. K., Levy, B. M.** : Physical and chemical injuries of the oral cavit. A. textbook of Oral Pathology. W. B. Saunders Company. Philadelphia and London. 10 : 470, 667, 1966.
- 16 — **Goldman, H. M., Schuger, S., Cohen, D. W., Shaikin, B. S., Fox, L.** : Therapy of the marginal lesion. An introduction to Periodontia. The C. V. Mosby Company. Saint Louis. U. S. A. 13 : 209, 1966.
- 17 — **Farmer, E. O.** : Stomatitis and allied diseases. Stones' Oral and dental diseases. E. S. Livingstone Ltd. Edinburgh and London. 28 : 661, 1966.